

Luisteren

Leeslijst

Ruben (12) heeft down, maar doorliep de reguliere basisschool. 'Hij kon hier echt zichzelf zijn'

ACHTERGROND Vuur maken op het schoolkamp. Dat is de mooiste herinnering aan de Johannes Calvijnsschool voor de twaalfjarige Ruben Kramer. Hij zat acht jaar lang op de Amersfoortse basisschool, waar hij de enige leerling met het syndroom van Down was. Nu is het tijd om afscheid te nemen. 'We zijn echt trots op hem'.

Lex de Bruijn

dinsdag 15 juli 2025, 02:00

Ruben Kramer was in zijn klas de enige leerling met het syndroom van Down.

beeld: Nanette de
Jong

Soms doet Ruben midden in de nacht de gordijnen van zijn slaapkamer open. Zo kan hij 'dichter bij God zijn', vertelde hij laatst aan zijn moeder. Volgens Cora Kramer (50) past dat bij haar zoon. 'Hij heeft de afgelopen jaren een sterke gerichtheid op God ontwikkeld. De Bijbel is echt zijn lievelingsboek.'

Als de meester een spannend bijbelverhaal vertelt in de klas, zit Ruben ademloos te luisteren. Zoals hij ook geniet van gym en voetballen op het plein, net als zoveel jongens van twaalf. Toch is er iets wat Ruben bijzonder maakt. Hij heeft het syndroom van Down, als enige op zijn school.

'We wilden hem graag naar een reguliere basisschool laten gaan', vertelt Kramer. 'Kinderen met Down leren veel van 'nadoen'. Hoe meer goed gedrag ze zien, hoe sneller ze dat ook zelf laten zien.'

Veel reguliere basisscholen blijken echter geen leerling met Down aan te willen nemen. Na een lange zoektocht vol afwijzingen kloppen de ouders van Ruben aan bij de reformatorische Johannes Calvijschool in Amersfoort.

Financiële middelen

Je kunt dit als school niet alleen doen, zegt directeur Erna Molenaar. 'Je hebt de juiste hulp, goede samenwerking met de ouders en financiële middelen nodig.' Via een

persoonsgebonden budget en vanuit een samenwerkingsverband komt er extra geld beschikbaar, waarna de Johannes Calvijnsschool besluit om het te proberen.

‘We hebben elk jaar intensief gezocht naar wat het beste was voor de leerkrachten, de klasgenoten en voor hem.’

Met het beschikbaar gekomen geld wordt hulp ingeschakeld. Er komt een ondersteunend team van drie mensen, die samenwerken om Ruben passend onderwijs te geven. Hij doet zoveel mogelijk mee met de rest van de klas en krijgt extra ondersteuning waar dat nodig is.

Weglopen om een kasteel te zoeken

Het is niet altijd een succes. Zo is er een periode waarin Ruben meerdere keren weg van school loopt. Op een dag besluit hij het kasteel van de heks uit een boek van CS Lewis te gaan zoeken. Hij wordt teruggevonden in het bos dat naast de school ligt.

Kramer: ‘Dat weglopen was voor ons een grote hobbel. Als dat niet zou stoppen, dan had Ruben niet op deze school kunnen blijven.’ De ouders gaan in gesprek met de leraren en het hulpteam, waarna een nieuwe aanpak wordt bedacht. Met resultaat: Ruben is nooit meer weggelopen.

‘Je moet niet iedereen met een ‘etiket’ apart wegstoppen, de maatschappij is nu eenmaal gevarieerd.’

In de jaren die volgen zijn er volgens Molenaar ‘heel wat uitdagingen’ geweest. ‘We hebben elk jaar intensief gezocht naar wat het beste was voor de leerkrachten, de klasgenoten en voor hem.’

Dat leverde een heel individueel leertraject op. 'Het ging bijvoorbeeld beter als hij met jongere kinderen voetbalde, terwijl hij bij sommige vakken wel kon aansluiten bij leeftijdsgenoten. Hij was in zekere zin geen leerling van een klas, maar een leerling van de hele school.'

'Enorme ontwikkeling'

Toch heeft Ruben tijdens acht jaar regulier onderwijs een 'enorme ontwikkeling' doorgemaakt, zegt zijn moeder. 'Hij heeft zoveel geleerd op het gebied van geschiedenis, aardrijkskunde, biologie en Engels. En hij is constant in een 'talige' omgeving geweest, zijn woordenschat verbaast ons nog steeds. Hij leerde alsmaar moeilijkere woorden en zinsconstructies kennen.'

Ruben Kramer (onder) kon in de klas echt zichzelf zijn, vertelt zijn moeder. - beeld: Nanette de Jong

Dat herkent Molenaar. 'Wij zijn echt trots op hem.' En volgens de directeur is het voor zijn klasgenoten ook goed geweest dat Ruben er was. 'De andere kinderen kregen al op jonge leeftijd mee dat iedereen zijn eigen kwaliteiten heeft en waardevol is. Die sociale antenne ontwikkelt zich hierdoor sneller.'

Volgens Regina Lamberts is de Johannes Calvijnsschool een goed voorbeeld voor andere scholen. Ze is directeur van Stichting Downsyndroom, het landelijke kenniscentrum voor informatie over het syndroom van Down en pleit voor meer inclusie in het onderwijs. 'Je moet niet iedereen met een 'etiket' apart wegstoppen, de maatschappij is nu eenmaal gevarieerd.'

Integratie

In de ideale wereld van Lamberts komen kinderen met het Downsyndroom op reguliere basisscholen terecht. 'Integratie is altijd beter. Wij zien dat kinderen met het Downsyndroom in het reguliere onderwijs vaak meer leren, bijvoorbeeld op lees- en spraakgebied.'

'Op alle kinderfeestjes in zijn klas was hij welkom.'

Maar wat zijn de gevolgen voor de andere kinderen in de klas? Daar worden helaas nog veel 'rare sprookjes' over verteld, zegt Lamberts. 'Zij krijgen niet minder aandacht en ze lopen geen leerachterstand op. Sterker nog, uit onderzoek blijkt dat de sociale cohesie in de klas vooruit gaat als er kinderen van 'diverse pluimage' aanwezig zijn.'

Zin in moeilijke toetsen

Voor Ruben gaat het lastig worden om afscheid te nemen van zijn klasgenoten, vertelt zijn moeder. 'Hij kon hier echt zichzelf zijn. Hij heeft hier een hele fijne tijd gehad en kon met iedereen goed overweg. Op alle kinderfeestjes in zijn klas was hij welkom.'

Na de zomer gaat Ruben wél naar het speciaal onderwijs. Hij gaat naar de VSO Rehoboth in Barneveld. Dat is spannend, maar hij heeft er vooral zin in. 'Ik wil moeilijk rekenen, moeilijke taal leren en moeilijke toetsen maken.'